

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

# NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft:** - voorontwerp van decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus plus voor startende zelfstandigen  
- Principiële goedkeuring

## Samenvatting

Om zelfstandig ondernemerschap te stimuleren, komt er naast de jobbonus voor loontrekkenden ook een jobbonus plus voor startende zelfstandigen. De Vlaamse Regering wil met de jobbonus plus voor startende zelfstandigen ondernemerschap in hoofdberoep stimuleren voor loontrekkenden die aan de slag zijn met een laag inkomen. De stap naar ondernemerschap in hoofdberoep wordt voor deze personen bevorderd door hun recht op een jobbonus twee jaar te verlengen via de jobbonus plus voor startende zelfstandigen.

Er werd gekozen om een premie in twee schijven toe te kennen: een eerste schijf wanneer men start als zelfstandige in hoofdberoep en een tweede wanneer men na twaalf maanden nog actief is in dit statuut. De toekenning en uitbetaling van de premie wordt door het Departement Werk en Sociale Economie uitgewerkt.

## 1. SITUERING

### A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Economisch beleid

Inhoudelijk structuurelement: Stimuleren van ondernemerschap

De Vlaamse Regering beoogt het stimuleren van zelfstandig ondernemerschap.

In het BBT 2022 is opgenomen:

*“Om de stap naar werk voldoende lonend te maken (en aan te moedigen), voorzien we bijkomende initiatieven in het kader van de jobbonus.*

*Met de jobbonus willen we ons specifiek richten op werknemers, met als doel mensen zowel terug naar de arbeidsmarkt te krijgen, als hen ook duurzaam op die arbeidsmarkt te houden. De jobbonus voor werknemers is een maatregel prioritair gericht op de lagere inkomens. We zullen*

*met deze maatregel mensen bereiken die werken in de dienstenchequesector, kinderopvang, logistieke sector, retailsector, ...*

*Daarnaast komt er een starterspremie (jobbonus +) gericht op startende zelfstandigen in hoofdberoep. We behouden de transitiepremie (als activeringsmaatregel van uitkeringsgerechtigden ingeschreven bij VDAB gericht op ondernemerschap), maar voorzien daarnaast een starterspremie om het ondernemerschap aan te moedigen. Op die manier willen we naast uitkeringsgerechtigden, ook niet-beroepsactieven en werkenden (met een laag brutoloon) stimuleren om effectief de stap naar ondernemerschap te zetten. “*

In BBT WSE 2022 is de jobbonus plus opgenomen onder operationele doelstelling OD Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden.

We vertrekken vanuit de conceptnota ‘Jobbonus + en transitiepremie voor startende zelfstandigen’, die de Vlaamse Regering op 19 november 2021 goedkeurde (VR 2021 1911 MED.0408-1) en waarin de contouren voor deze nieuwe maatregelen werden vastgelegd.

Er werd gekozen om de jobbonus plus voor zelfstandigen in te voeren vanaf 2022. De premie wordt voor het eerst toegekend aan personen die starten als zelfstandige in hoofdberoep in 2022 en prestaties verrichtten als loontrekkende in 2021. De premie wordt voor het eerst uitbetaald ten vroegste eind 2022.

## **B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN**

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd onderworpen aan:

- het taal- en wetgevingsadvies nr. 2022/21 van 27 januari 2022;
- het JoKER-advies van 21 januari 2022;
- het advies van de inspectie van financiën van 1 februari 2022;
- het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor bestuurszaken, van 7 maart 2022;
- het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd ontvangen op 10 maart 2022.

## **2. INHOUD**

### **A. ALGEMENE TOELICHTING**

De jobbonus plus voor startende zelfstandigen (hierna: de jobbonus plus) is een nieuwe beleidsmaatregel waarmee we vanuit de Vlaamse Regering een bijkomende financiële prikkel willen geven aan personen die actief waren als loontrekkende met een laag beroepsinkomen en de overstap maken naar het statuut van zelfstandige in hoofdberoep.

De doelgroep zijn de personen die op basis van hun prestaties als loontrekkende in het jaar voor hun overstap naar het statuut van zelfstandige in hoofdberoep recht hadden op een jobbonus. Voor deze

groep stimuleren we de stap naar ondernemerschap door hun recht op een jobbonus twee jaar te verlengen via de jobbonus plus.

De startende zelfstandige ontvangt maximaal twee keer een premie van 600 euro. De eerste premie van 600 euro wordt uitbetaald na de start als zelfstandige in hoofdberoep. Hiermee worden werknemers gestimuleerd om de stap te zetten naar ondernemen in hoofdberoep. De tweede premie van 600 euro wordt uitbetaald wanneer de zelfstandige na twaalf maanden nog steeds actief is als zelfstandige in hoofdberoep. Zo wordt duurzaam ondernemerschap ondersteund.

Het bedrag van de premie kan in de toekomst worden aangepast. We houden daarbij rekening met de budgettaire mogelijkheden en de evolutie van de grensbedragen die van toepassing zijn voor de jobbonus voor loontrekkenden.

Op basis van de ervaring met uitbetaling van premies schatten we dat de ontwikkeling van een systeem voor uitbetaling van de jobbonus plus negen maanden tot een jaar in beslag neemt.

Hierbij moet rekening gehouden worden met drie opeenvolgende fases: de juridische besluitvorming, de machtigingsaanvragen om de nodige authentieke bronnen te kunnen raadplegen, en de technische configuratie van deze bronnen en de verwerkingsystemen. Vanuit de overheid willen we maximaal inzetten op een automatische betaling van de premie aan de doelgroep op basis van authentieke bronnen. Op deze manier willen we het bereik van de jobbonus plus maximaliseren. Flankerend willen we ook inzetten op een brede communicatie en gericht communiceren naar partners die de potentiële doelgroep kunnen bereiken en indien nodig begeleiden bij het registreren van het rekeningnummer of om de eventuele aanvraagprocedure te doorlopen. Een volledige automatische toekenning aan de volledige doelgroep is immers geen sinecure om op te zetten. Zonder meer zal een geïntegreerde en duidelijke communicatie voor de jobbonus en jobbonus plus moeten opgezet worden.

## **B. BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST**

Op grond van artikel 6, § 1, VI, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn de gewesten bevoegd voor het economisch beleid.

Bij de wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen door de bijzondere wet van 8 augustus 1988 heeft de bijzondere wetgever beklemtoond dat de volheid van bevoegdheid inzake economische aangelegenheden aan de gewesten wordt overgedragen.<sup>1</sup>

In de toelichting bij het wetsontwerp dat de bijzondere wet van 8 augustus 1988 is geworden, is aangegeven dat het begrip 'economisch beleid' "in ieder geval" – doch niet uitsluitend – het economische expansiebeleid, het vernieuwingsbeleid, het herstructureringsbeleid en het openbaar

---

<sup>1</sup> Parl. St. Kamer BZ 1988, nr. 516/1, p. 9.

industriële initiatief insluit.<sup>2</sup> Die bevoegdheid omvat onder meer ook “de hulp aan in moeilijkheden verkerende industriële en dienstverlenende ondernemingen”.<sup>3</sup>

De doctrine kadert het economisch beleid als “het geheel van maatregelen die de overheid kan nemen om het economisch weefsel te bestendigen, te versterken en te moderniseren”.<sup>4</sup> De jobbonus plus kadert geheel in het aanmoedigen van het ondernemerschap, om tegemoet te komen aan de uitdagingen die omschreven worden in het onderdeel ‘Probleemstelling en omgevingsanalyse’ in de memorie van toelichting, waarbij geldt dat aldaar ook gewezen is op het feit dat ook zeer kleine ondernemingen op essentiële wijze bijdragen aan groei. Aldus wordt het economische weefsel hersteld en versterkt.

De financiële ondersteuning van personen om de transitie naar ondernemerschap in hoofdberoep te maken, is op directe wijze gericht op het aanmoedigen van ondernemerschap binnen dergelijke zeer kleine ondernemingen, die uit hun aard vaak kampen met startproblemen, zodanig dat een financiële premie dergelijke moeilijkheden uit de weg kan helpen gaan.

## C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de toelichting bij de artikelen verwijzen we naar de memorie van toelichting.

## D. TIMING INWERKINGTREDING

Een eerste uitbetaling aan personen die starten als zelfstandige in hoofdberoep in 2022 kan gebeuren eind 2022. Het Departement Werk en Sociale Economie staat in voor het controleren van de toekenningsvoorwaarden, het ophalen en koppelen van de rekeningnummers via het Agentschap Digitaal Vlaanderen (Mijn Burgerprofiel) en het uitbetalen van de premie op de beschikbare rekeningnummers.

De Vlaamse Regering bepaalt de inwerkingtreding van het decreet

# **3. BESTUURLIJKE IMPACT**

## A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

---

<sup>2</sup> Parl.St. Kamer BZ 1988, nr. 516/1, p. 8.

<sup>3</sup> Parl. St. Senaat 1979-1980, nr. 434/1, pp. 27 tot 29; Parl. St. Kamer BZ 1988, nr. 516/1, p. 42.

<sup>4</sup> L. VERMEIRE en A. VAN STEENBERGE, “De economie”, in B. SEUTIN en G. VAN HAEGENDOREN (eds.), *De bevoegdheden van de gewesten*, Brugge, die Keure, 2016, 158).

In BO 2022 is er een budget van 15.000 Keuro VAK/VEK voorzien. De middelen voor de jobbonus plus voor zelfstandigen zijn voorzien op het begrotingsartikel JBO-1JDB2CD-WT voor de premie en JBO-1JAB2ZZ-WT voor de werkingsmiddelen.

Voor de raming van de budgettaire kost van de premie van de jobbonus plus voor startende zelfstandigen baseren we ons op

- de KSZ-cijfers van 2018 van personen die de stap naar zelfstandige in hoofdberoep zetten in het jaar 2018 en de zes maanden voor de opstart als zelfstandige in hoofdberoep een bruto-maandinkomen hadden van minder dan €2.500/maand;
- cijfers van Statbel<sup>5</sup> waaruit blijkt dat de overlevingsgraad van primo BTW-plichtigen<sup>6</sup> na één jaar 90,3% is in Vlaanderen in 2018.

Vanuit de cijfers vanuit de KSZ weten we dat in 2018 11.258 personen de overstap maakten van loontrekkende, met voorafgaand een bruto-maandinkomen lager dan €2.500, naar zelfstandige in hoofdberoep. Dit betekent dat er 11.258 personen aanspraak zouden kunnen maken op de uitbetaling van de eerste schijf van de jobbonus plus voor zelfstandigen. Uitgaande van een overlevingsgraad van 90,3% dient er een tweede schijf uitbetaald te worden aan 10.166 personen.

	Aantal begunstigten	Geraamde kost per schijf
Eerste schijf van €600	11.258	€ 6.754.800
Tweede schijf van € 600	10.166	€ 6.099.600

Uitgaande van deze berekeningen zal het budget dat noodzakelijk is om de premie van de jobbonus plus uit te betalen en het niet benutte budget er als volgt uitzien de komende jaren.

	Kostprijs op jaarbasis	Niet benutte budget jobbonus plus
2022	€ 6.754.800	€ 8.245.200
2023 (op kruissnelheid)	€ 12.854.400	€ 2.145.600

De uitbetaling van de jobbonus plus kan dus gerealiseerd worden binnen de beschikbare kredieten.

Daarnaast zijn er ook werkingskosten die voortvloeien uit de operationalisering van de maatregel, waarvoor middelen voorzien moeten worden. Het betreft hier de loonkredieten (zie ook paragraaf C), middelen voor de ontwikkeling van een IT-tool, middelen voor communicatie etc. De precieze omvang ervan wordt geraamd bij verdere operationaliseren, en zal duidelijk zijn bij de agendering van het uitvoeringsbesluit bij dit decreet.

Het advies van inspectie financiën werd afgeleverd op 1/2/2022.

<sup>5</sup> <https://statbel.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/btw-plichtige-ondernemingen/overleven-van-de-btw-plichtige-ondernemingen#:~:text=Voor%20de%20primo%20btw%20plichtige,89%2C2%25%20voor%20Brussel.&text=De%20overlevingsgraad%20op%20%C3%A9n%20jaar%20of%20op%20vijf%20jaar%20is,en%20het%20laagst%20in%20Brussel>

<sup>6</sup> Primostarters zijn beginnende zelfstandigen in hoofdberoep die voordien nooit een activiteit als zelfstandige hebben uitgeoefend of die meer dan twintig kwartalen geleden een zelfstandige activiteit hebben stopgezet. Ook zelfstandigen in bijberoep en student-zelfstandigen die de overstap maken naar het statuut van zelfstandige in hoofdberoep komen in aanmerking.

De inspecteur van Financiën verleende een gunstig advies mits de eerste premie van €600, net als de tweede premie, niet gecumuleerd kan worden met de transitiepremie. We beslissen het advies van de inspecteur van Financiën te volgen en staan geen cumul tussen de jobbonus plus en de transitiepremie toe. We zullen daartoe voor zij die de jobbonus + reeds automatisch hebben ontvangen, en waarvoor achteraf blijkt dat ze ook de transitiepremie ontvangen, de jobbonus + in mindering brengen van de maandelijkse betaling van de transitiepremie

De inspecteur van Financiën onderschreef ook de noodzaak voor een structurele personeelsuitbreiding niet. De noodzaak aan bijkomend personeel, minstens tijdelijk, is echter groot en wel om volgende redenen:

- Zowel de jobbonus voor loontrekkenden als de jobbonus voor startende zelfstandigen zijn volledig nieuwe maatregelen binnen het departement en vervangen geen bestaande maatregelen. In eerste instantie werd inderdaad aangenomen om deze nieuwe opdracht terdege uit te voeren met het bestaande personeel uit het departement. De realiteit is dat we ondertussen veel hebben bijgeleerd over de effectieve uitrol van deze nieuwe premies en met deze nieuwe kennis, die we bij de eerste adviesvraag IF niet hadden, nu wel rekening kunnen houden bij de inschatting op vlak van personeel.
- Op het moment van de eerste adviesvraag IF voor de jobbonus voor loontrekkenden is er inderdaad geen bijkomend personeel gevraagd door WSE. Echter, nu het operationele luik voor de jobbonus voor loontrekkenden duidelijker geworden is, en we een beter zicht hebben op de verschillende processen, stellen we vast dat er geen ruimte meer is om ook de jobbonus plus voor startende zelfstandigen te realiseren zonder bijkomend personeel. De opdracht voor de jobbonus voor loontrekkenden is sinds de eerste adviesvraag IF aanzienlijk complexer geworden, nu we zekerheid hebben dat we voor grensarbeiders een aparte aanvraagprocedure zullen moeten voorzien via het WSE-loket, waarbij de grensarbeiders ook de nodige stavingsdocumenten ter controle zullen moeten toevoegen. Het ontbreken van afdoende authentieke bronnen, vergt meerdere manuele interventies in het aanvraag- en berekenproces voor deze doelgroep. Daardoor is de beperkte marge waarop de inspecteur van Financiën doelt met zijn opmerking dat de in oorsprong 'gewone' jobbonus evenzeer de zelfstandigen omvatte, eigenlijk al minstens volledig opgebruikt door de dossierverwerking voor grensarbeiders. We kunnen zelfs stellen dat die marge zelfs onvoldoende is voor de extra dossierlast die deze doelgroep met zich meebrengt.
- De jobbonus plus voor zelfstandigen zal inderdaad, net zoals de jobbonus, een grotendeels geautomatiseerd proces omvatten. Maar dit betekent niet dat er geen bijkomende opdrachten zijn naar aanleiding van de uitvoering van de jobbonus plus, want zelfs bij een automatisch proces moeten er controles en een aantal manuele overkoepelende taken uitgevoerd worden. Bovendien zijn er ook bijkomende taken die moeten uitgevoerd worden naar aanleiding van de volledig autonome uitwerking van de jobbonus plus door WSE (zonder VLABEL). Bij de jobbonus loontrekkenden worden deze taken gedeeltelijk uitgevoerd door VLABEL. Voor deze bijkomende taken kunnen we niet terugvallen op herbruikbare componenten van de jobbonus voor loontrekkenden en moet alles opnieuw geanalyseerd, ontwikkeld en apart beheerd

worden binnen WSE. Bijkomende opdrachten zijn bijvoorbeeld: een klachtenloket (bezwaren), uitvoeren en monitoren van betalingen, communicatie rond rekeningnummers, enz. Zeker bij de opstart van de maatregel gaat hier extra personeel nodig zijn om deze maatregel goed uit te voeren.

Omwille van deze redenen blijven we de noodzaak van bijkomend personeel zien. Wat betreft de vraag naar bijkomend personeel ontvingen we een akkoord van bestuurszaken voor een tijdelijke personeelsuitbreiding van drie VTE zonder compensaties voor zover deze tijdelijke tewerkstellingen beëindigd worden voor het einde van de lopende besparingsronde (eind 2024). We opteren dan ook om verder te gaan met het voorstel dat werd aangereikt vanuit bestuurszaken.

De drie VTE's zullen ingezet worden als maatregelverantwoordelijke (1), als communicatie en ICT expert (2) en als administratieve ondersteuning (3).

Het begrotingsadvies werd ontvangen op 10 maart 2022.

## **B. ESR-TOETS**

Het voorliggend voorontwerp van decreet heeft geen impact op ESR.

## **C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID**

De jobbonus plus zal toegekend en uitbetaald worden door het Departement Werk en Sociale Economie. Er is een tijdelijke impact op het personeelsbestand. De omvang ervan wordt geraamd bij de verdere operationalisering, en zal duidelijk zijn bij de agendering van het Besluit Vlaamse Regering bij dit decreet. De kost zal tijdelijk uitgewerkt worden binnen referte-kredieten.

## **D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN**

Het voorliggend voorontwerp van decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

# **4. VERDER TRAJECT**

Na de beslissing van de Vlaamse Regering willen we dit voorontwerp van decreet voorleggen voor advies aan de sociale partners (SERV), Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) en de Raad van State.

Een eerste stap voor de opstart van de gegevensuitwisselingen is de opmaak van protocollen en machtigingsaanvragen in samenwerking met de beheerders van de authentieke bronnen.

Voor de jobbonus plus moeten volgende gegevensstromen gemachtigd worden:

- Gegevensuitwisseling RSZ-WSE: machtiging IVC
- Gegevensuitwisseling KSZ (kruispuntbankregisters): machtiging IVC;
- Gegevensuitwisseling RSVZ-WSE: machtiging IVC

- Gegevensuitwisseling KBO (Kruispuntbank voor ondernemingen): toelatingsaanvraag bij MAGDA;
- Gegevensuitwisseling FOD Financiën-WSE-protocol
- Gegevensuitwisseling RR-WSE: machtiging RR
- Samenwerking met VDI: verwerkersovereenkomst

## 5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus plus voor startende zelfstandigen en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet

2.1. het advies in te winnen van de SERV met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen,

2.2. het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen,

2.3. de gesprekken met de federale overheid te voeren om de vrijstellingen ondermeer in de personenbelasting en als bestaansmiddel bij het recht op maatschappelijke integratie te bekomen,

2.4. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst,

2.5. het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS